

" ...

I- İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ:

Dava dilekçesinin gerekçe bölümünde, önce "Konunun Analizi ve 3enel İptal Gerekçeleri" başlığı altında, iptali istenilen Yasa'nın, önceden çıkarılmış yetki yasalarının kapsamını genişleten hükümler taşıması ve ürelerini uzatması, ayrıca Türkiye Radyo ve Televizyon Yasası'nın bir hükmünde değişiklik yaparak Yüksek Planlama Kurulu'na yeni bir yetki tanınması nedeniyle bir yetki yasası niteliği taşıdığı öne sürülmüş, daha sonra Anayasa'nın 91. maddesinin yetki yasalarında öngördüğü biçimde amaç, kapsam ve ilkelerinin açıkça ortaya konulmadığına değinilmiş ve 3481 sayılı Yasa'nın iptaline ilişkin dava dilekçesinde KHK konusunun Anayasa'daki yeri hakkında anlatılanların bu davada yinelenildiği belirti-erek gözönünde bulundurulması istenilmiştir. KHK çıkarma yetkisinin ayrı bir yetki olduğu, belli bir zaman diliminde somut konular için kullanılacağı üzerinde durularak Yasa'nın, iktidarın keyfi ve kötü kullanımının yeni bir örneği olduğu, TBMM'nin yasama yetkisini eylemli biçimde Bakanlar Kurulu'na devrettiği eleştirilerine yer verilmiş ve Anayasa'nın ilgili maddelerine aykırılıklar özetle şöyle sıralanmıştır :

1- Yasa'nın 1. ve 2. Maddelerinin Düzenleniş Biçimi Nedeniyle Anayasa'ya Aykırılığı:

İptali istenilen Yasa, süresi dolan 3268 ve 3347 sayılı Yetki Yasalarına yeni ekler yapmakta ve süreleri iki yıldan fazla bir süre için uzatmaktadır. KHK çıkarmak yetkisi, ayrı bir yetki iken zorunlu olmayan durumlarda kullanmak ayrı kuralın, genel kuralın durumuna dönüşmesi sonucunu doğurmaktadır. Bu nedenle, kullanmak süresi bitmiş önceki yetki yasalarına yeni eklemeler yaparak yetkiyi sürdürme olanağı yoktur. Yetki, yeni bir dönemde ve yeni kapsamıyla kullanılacaksa bu ancak yeni bir yetki yasası çıkarmakla gerçekleştirilebilir.

3268 sayılı Yetki Yasası'nın 3347 sayılı Yetki Yasası ile değiştirilen amaç maddesinde ".... Üniversiteler hariç ..." ibaresi yer alırken, 3479 sayılı Yasa ile, 3268 sayılı Yasa'nın 3347 sayılı Yasa ile değişik kapsam maddesine üniversitelerle ilgili eklemeler yapılmıştır. Ayrıca, Yasa'nın 3. maddesi, Yüksek Plânlama Kurulu'na yetkiler tanımaktadır. Yeni bir yetki yasası çıkarılmasını gerektiren yeni bir durumun ortaya çıkmasına karşın değişiklik hükümleri getirilmekle yetinilmiştir. Amaç, kapsam ve ilkeleri yeni bir yetki yasasıyla düzenlenip yasalaştırmak yerine bu öğelerden yoksun düzenleme olan Yasa'nın 1. ve 2. maddeleri Anayasa'nın 91. maddesine aykırıdır.

2- Yasa'nın 1. Maddesinin Anayasa'ya Aykırılığı :

A. Yasa'nın 1. maddesinde, 3268 sayılı Yasa'nın 3347 sayılı, Yasa ile değişik 2. maddesinin (B) fıkrasının (a) bendine eklenen "yeni bakanlık ve" ibaresi, Yetki Yasası'nın amaç maddesine aykırı olarak kapsam maddesinde Bakanlar Kurulu'na, bakanlık kurma yetkisi vermektedir.

a) Anayasa'nın 113. Maddesine Aykırılık:

Eski bir yetki yasasına yollama yapılarak bakanlıkların kurulması yetkisinin TBMM'nden alınıp Bakanlar Kurulu'na verilmesi, bakanlıkların kurulmasının ve kaldırılmasının yasayla düzenleneceğini açıklıkla belirten Anayasa'nın 113. maddesine aykırıdır.

b) Anayasa'nın 7. Maddesine Aykırılık:

Anayasa'nın açıkça yasayla düzenleneceğini belirttiği bir konunun herhangi bir biçimde başka bir organ tarafından, KHK ile de olsa düzenlenmesi, içeriği ve Millî Güvenlik Konseyi Anayasa Komisyonu'nun değişiklik gerekçesiyle de doğrulandığı gibi, yasama yetkisinin devredilemeyeceğini öngören Anayasa'nın 7. maddesine aykırıdır.

c) Anayasa'nın 128. Maddesine Aykırılık:

Bir bakanlığın kurulması salt, adının belirlenmesi ve bakanlık makamının kurulması olmayıp müsteşarından başlayarak görevlilerinin, merkez e taşra örgütünün, memurlar ve kamu görevlileri kadrolarının oluşturulması, hak ve yükümlülüklerinin saptanmasıdır. Dava konusu yasayla ekmen ibare, TBMM'nin yetkisini Bakanlar Kurulu'na devrederek, 1. maddeyi, kadro, unvan, görev, yetki ve niteliklerin yasayla düzenleneceğini

e) Anayasa'nın 2. Maddesine Aykırılık:

Yasa'nın 1. maddesiyle eklenen hüküm, kuvvetler ayrılığı ilkesiyle Anayasa'nın 7., 87., 113. ve 128. maddelerine aykırı olmakla, Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuk devleti olduğunu belirterek her şeyin hukuka uygun imasını öngören Anayasa'nın 2. maddesine de aykırıdır.

f) Anayasa'nın 87. Maddesine Aykırılık:

Eklenen ibare, yasayla düzenlenmesi gereken bir konuda Bakanlar Kurulu'na düzenleme yetkisi vermesi nedeniyle bir yetki devri olmakla, ısa yapma yetkisinin TBMM. nde olduğunu öngören Anayasa'nın 87. maddesine aykırıdır.

g) Anayasa'nın 6. Maddesine Aykırılık :

Bir egemenlik hakkı ve ürünü olan yasama yetkisini TBMM. nden arak başka bir organa devreden dava konusu Yasa, bu yetkiyi kullanma hakkının yetkili bir organ bulunan TBMM. nde olduğunu belirten Anayasa'nın 6. maddesine aykırıdır.

h) Anayasa'nın 5. Maddesine Aykırılık:

Dava konusu Yasa'yla eklenen ibare, cumhuriyetin ve demokrasinin mel ilkeleriyle, devletin görev ve yetkilerine tümüyle ters düşmektedir, u nedenle, devletin cumhuriyeti ve demokrasiyi koruma konusundaki devletin temel amaç ve görevlerini açıklayan Anayasa'nın 5. maddesine aykırıdır.

B. 3479 sayılı yasanın 1. maddesiyle 3268 sayılı Yasa'nın 3347 sayılı Yasa ile değişik 2. maddesinin (A) fıkrasının (k) bendi değiştirilerek 78 sayılı KHK'de Yetki Yasası'nın kapsamına alınmıştır.

78 sayılı KHK, yükseköğretim kurumları öğretim elemanlarının kadrolarına ve unvanlarına ilişkin bir düzenlemedir. 3268 sayılı Yetki Yasası'nın 3347 sayılı Yetki Yasası'yla değişen amaç maddesinde "... Üniversiteler hariç" denilmesine karşın şimdi 3347 sayılı Yetki

Yasası'nın kapsamına üniversiteler de alınmaktadır. Böylece Yetki Yasası'nın amaç ve kapsam maddesi arasında tam bir çelişki doğmaktadır.

a) Anayasa'nın 130. Maddesine Aykırılık:

Yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanlarıyla ilgili olan 78 sayılı KHK nin konusu olan yasayla düzenlemesi zorunlu hususlarda yetkiyi Bakanlar Kurulu'na bırakan değişiklik hem bu yönüyle, hem de üniversitelerin aslı ve en önemli öğeleri durumundaki öğretim üyelerinin kadrolarının ve özlük haklarının siyasal iktidar tarafından istenildiği gibi düzenlenmesine olanak vermekle bunun özerklik anlayışı ve kamu tüzelkişiliği niteliğiyle bağdaşmaması yönünden Anayasa'nın 130. maddesine aykırıdır.

b) Anayasa'nın 7. Maddesine Aykırılık:

Bakanlar Kurulu'na KHK ile düzenleme yetkisi vererek yasayla düzenlenecek konularda yasama yetkisinin devrine yolaçan hüküm, Anayasa'nın 7. maddesine aykırıdır.

c) Anayasa'nın Başlangıç Bölümü ile 2., 5., 6., 87. ve 128. Maddelerine Aykırılık :

Dava dilekçesinin (A) bölümünde ele alınan hükümle koşut biçimdeki (k) bendi değişikliğin kapsama aldığı "78 sayılı KHK" ye ilişkin hüküm daha önce (A) bölümünde açıklanan nedenlerle kuvvetler ayrılığı ilkesine ve kuvvetler ayrılığının uygar bir işbölümü olup organların birbirine üstünlüğü anlamına gelemeyeceğine, hukuk devleti anlayışıyla devletin temel" amaç ve görevleri ile, ulusal egemenlik ve ulusal egemenliğin yetkili organları eliyle kullanılması esaslarına, dolayısıyla, Anayasa'nın Başlangıç bölümüne, 2., 5., 6., 87. ve 128. maddelerine aykırıdır, iptali gerekir.

3- Yasa'nın 2. Maddesinin Anayasa'ya Aykırılığı :

Yasa'nın bu maddesi, 3268 ve 3347 sayılı yetki yasalarının sürelerini 31.12.1990'a kadar, yaklaşık iki yıldan fazla uzatmaktadır.

KHK, çıkarma yetkisi, ayrı bir yetki olduğundan amacının, kapsamının ve ilkelerinin somut konulara ilişkin olması gerektiği gibi yetkinin kullanma süresinin belli bir zaman diliminde olması ve bunun da net olarak belirlenmesi gerekir. 3268 ve 3347 sayılı yetki yasalarında süreler açıkça belirtildiğinden bu süreler içinde yetkinin kullanılması amacının sağlanması gerekirdi. Verilen uzun zaman dilimi içinde yetki kullanılmamışsa KHK çıkarma yetkisinin ayrı ve zorunlu durumlara ilişkin olması hususu anlamını yitirmiş olacaktır. Bu durum ortadan kalkınca, sürenin yeniden uzatılması, KHK çıkarma yetkisinin doğrudan doğruya kötüye kullanılmasıdır. Bu nedenle, süre uzatımı Anayasa'nın 91. maddesinin özüne, amacına ve bu maddenin ikinci fıkrasındaki esaslara aykırıdır.

Hakkın kötüye kullanılmasını hukuk korumadığı için, düzenleme, hukuk devleti ilkesini belirleyen Anayasa'nın 2. maddesine de aykırıdır. İptali gerekir.

4- Yasa'nın 3. Maddesinin Anayasa'ya Aykırılığı:

281 sayılı KHK nin 8. maddesi ile 13. maddesinin birinci fıkrasına eklenen ibarenin değiştirildiği bildirilen 11.11.1983 günlü, 2954 sayılı Yasa, Türkiye Radyo ve Televizyon

Kanunudur. Birinci fıkranın yeni biçimiyle, Yüksek Planlama Kurulu'nun yetkisi genişletilmiştir.

A. Anayasa'nın 133. Maddesine Aykırılık:

a) TRT Genel Müdürü'nün ücretinin, ikramiyesinin, her türlü malî ve sosyal haklarının Bakanlar Kurulu'na saptanması Anayasa'ya aykırı iken bu kez daha ileri gidilerek Yüksek Planlama Kurulu'na bu konuda yetki verilmesi, yasa düzenlemesi zorunluluğuna uyulmayarak yasama organının yetkisini yürütme organına devretmek Anayasa'nın 133. maddesine aykırıdır.

b) Kamuoyunun oluşumunda ve kitlelerin yönlendirilmesinde büyük gücü bulunan radyo ve televizyonu, siyasal iktidarın, çoğu zaman, çekinmeden ve sorumsuz biçimde kendi siyasal çıkarları doğrultusunda kullanmaktan kaçınmadıkları deneyimlerle görülmüştür. Yeni düzenleme ile yansız olması gereken bir kurumun genel müdürünün iktidarın güdümüne sokulması her zaman olasıdır. Böylece, genel müdürün yansız davranabilmesi için siyasal iktidara karşı hiçbir güvencesi kalmamaktadır. Bu durumda TRT doğrudan siyasal iktidar yanlısı olabilecek ve onun güdümüne girebilecektir. Dava konusu hüküm, TRT. nin yansızlığını öngören Anayasa'nın 133. maddesine bu nedenle de aykırıdır.

B. Anayasa'nın 128. Maddesine Aykırılık:

Bir devlet memuru olduğu için atanması, görev ve yetkilen, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve öbür özlük işlerinin yasayla düzenlenmesi gereken TRT Genel Müdürü hakkında, Anayasanın 133. maddesi olmasaydı, 128. maddesi yürürlükte bulunduğundan Yüksek Plânlama Kurulu'na yetki verilmesi yine uygun bulunmayacaktı. Yeni düzenleme, bu nedenle yasayla düzenleme zorunluluğunu öngören Anayasa'nın 128. maddesine aykırıdır.

C. Anayasa'nın 7. Maddesine Aykırılık:

Yasayla düzenlenmesi gereken bir konuda yetkinin Yüksek Plânlama Kurulu'na verilmesi doğrudan yetki devri niteliğinde olduğundan, bu hususu öngören Yasa hükmü, Anayasa'nın yetki devrini yasaklayan 7. maddesine aykırıdır.

D. Anayasa'nın 87. Maddesine Aykırılık:

Yasa'nın 3. maddesinin içerdiği konu, Anayasa'nın 128. ve 133. maddelerine göre yasayla düzenlenmesi gereken bir konudur. Yasa çıkarmak yetkisi de yalnızca TBMM'nindir. Bu gereğe uymayan hüküm, Anayasa'nın 87. maddesine aykırıdır.

E. Anayasa'nın Başlangıç Bölümü ile 2., 5. ve 6. Maddelerine Aykırılık :

Dava konusu Yasa'nın 3. maddesinin içeriği yetki devri anlamında olmakla, kuvvetler ayrılığı ve hukuk devleti ilkesine, devletin cumhuriyeti ve demokrasiyi koruma amaç ve görevine, ulusal egemenlik ilkesiyle ulusal egemenliğin yetkili organlarca kullanılması esasına da ters düştüğünden şimdi değinilen ve yukarda belirtilen gerekçeler karşısında Anayasa'nın Başlangıç bölümüyle 2., 5. ve 6. maddelerine de aykırıdır."